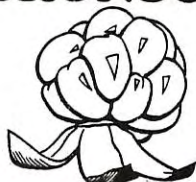

HJORTRONSOMMAR

sid 2

VILDMARKSTÅGET PÅ INLANDSBANAN

sid 4 - 5

RYSKT HANDELSHUS I GÄLLIVARE

sid 6

GÄLLIVARE ÅR 2002

sid 7

I Gällivare trakter

Omslagsbilden doftar sommar. Flickorna har varit ute och plockat hjortron. Nu gäller det att rensa hjortrona. Sen blir det att äta hjortron med socker och grädde. Året var 1957 i Yrttivaara och fotografen var Siri Steringer.

Nu är det 1993 och det är rekord med hjortronblommor. Insekterna och myggen trivs i värmen och regnet som kommer. Det är upplagt för en rekordstor hjortronskörd. Men det är ännu några veckor kvar och slagregnen kan komma och slå sönder blommorna innan de har knutit sig.

Kommunbladet innehåller artiklar som har en anknytning till sommaren. Inlandsbanan, fiske och arrangemang är viktiga för ortsborna men givetvis också för våra besökare. Turismen är en näring för vår framtid och det gäller att vi alla engagerar oss i dess utveckling. Ställ upp och berätta om vår bygd och hjälp till med att visa rätt till deras besöksmål. Vi ska bli bäst i landet på service och aktiviteter. Men det klarar vi endast om vi alla ställer upp på detta.

Kommunbladet skickas också till många utflyttare. Vi behöver Din hjälp med att sprida ut positiva budskap om Friska Gällivare. Det är hårda vindar som blåser på oss. SAS hotar att lägga ner flyglinjer. SJ drar in tåg. Skatteutjämningsbidragen minskar. Arbetslösheten ökar. Men vi kämpar med att utveckla och satsa på företagen, skapa en bra fritid för de unga, anordna spännande arrangemang och kanske det viktigaste utveckla och erbjuda en bra skola. Berätta om Gällivare för dina bekanta och kom hit i sommar. Hemmen, hotellen och stugorna har plats för många.

En sommarspalt ska givetvis avslutas med ett recept på hjortronparfait. Prova och njut av myrens guld.

- 2 äggulor
- 2 msk florsocker
- 2 dl vispgrädde
- 2-3 dl hjortron eller hjortronsytt

Rör äggulor och socker poröst. Vispa grädden till skum och blanda den med ägg- och sockerskummet och hjortronen.

Hållt allt i en låg skål eller form. Ställ in formen i frysen ca 2 timmar tills hjortronparfaiten blir hård.

Lägg upp hjortronparfaiten på ett fat, dekorera med hjortronblad och hjortron.

Lars Israelsson

KONSUMENTTRUTAN

Att köpa på torget - vad bör jag som konsument tänka på?

Inför sommarens marknader, torghandel och mässor av olika slag är det bra för konsumenten att veta vilka regler som gäller för köp varor vid dessa tillfällen.

Lagen om tillfällig försäljning Denna lag talar om vilka regler som gäller vid marknader, torghandel, mässor och liknande. Försäljaren (knallen) skall på en skylt eller liknande upplysa om sitt namn, adress och telefonnummer, så att konsumenten kan komma i kontakt med säljaren om de vill reklamera felaktiga varor. Kostar varan mer än 300:- kronor skall informationen dessutom ges skriftligt. Denna kan lämnas till ex. genom kvitto, visitkort, tryckta påsar eller etiketter på varorna. En försäljare som bryter mot lagen om tillfällig handel kan dömas till böter på högst ettusen kronor.

Öppet köp och bytes rätt

Det finns ingen lag som säger att konsumenten har rätt till "öppet köp", det vill säga att inom viss tid lämna tillbaka en vara och få pengarna tillbaka utan att det måste vara något fel på varan. Även om många tillämpar öppet köp, utan att kunden ber om det. Fråga om du är tveksam. Öppet köp skall i regel stå på kvittot för att gälla. Öppet köptiden är den tid som

du har på dig att ångra köpet, den kan variera från ett par dagar upp till tre veckor.

Bytesrätt innebär att varan kan lämnas tillbaka och att man kan välja en annan vara eller också få ett tillgodokvitto.

Reklamationer

Enligt konsumentköplagen har man alltid rätt att reklamera eventuella fel, detta gäller även om varan sålts till reaperis, om inte kunden informerats om varans defekt. Fel skall reklameras inom skälig tid, dock senast inom 2 år från köpetillfället. Säljaren har då rätt att avhjälpa felet under förutsättning att detta sker inom skälig tid och utan kostnad för konsumenten. Har felet åsamkat dig utgifter för exempelvis porto, telefon och liknande kan du få ersättning för dessa enligt lagen.

Garantier

En del varor säljs med garanti där säljaren lovar att avhjälpa fel som uppstår inom garanti-tiden. Är den kortare så gäller alltid den två åriga lagstadgade reklamations-tiden.

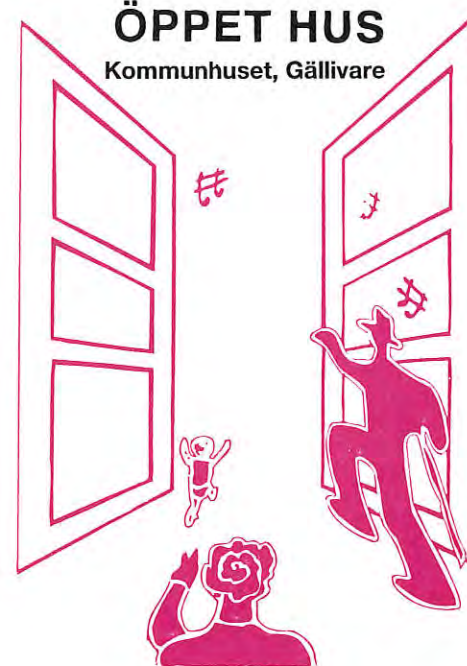
Om säljaren inte bryr sig om dina klagomål kan du vända dig till kommunens konsumentrådgivning. Tel 0970/18273

Berit Haapaniemi
Konsumentvägledare

1300 personer deltog i ÖPPET HUS

ÖPPET HUS

Kommunhuset, Gällivare

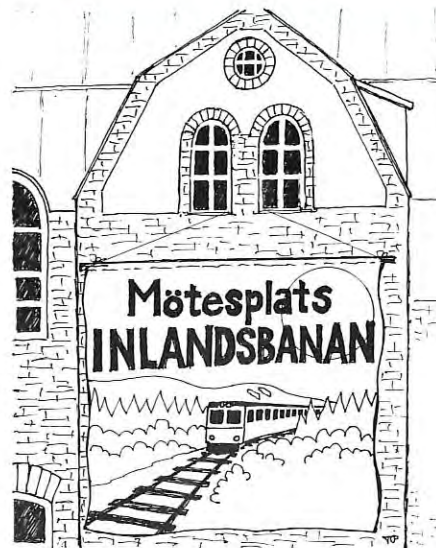

Lördag den 14 februari öppnades kommunhuset sina dörrar för 1300 personer. Klockan 11.00 var det redan en lång kö som senare blev allt längre. Den röda tråden blev tipstävlingen som gick runt till alla avdelningar i kommunhuset. Besökarna bjuds även på rysk soppa och amerikanska plättar. Vandringen pågick i minst tre timmar och det var en intensiv dag för kommuninvånarna.

Det är sällan som kommunanställda får beröm som kom fram i besökarnas synpunkter. En besökare skrev: "Fantastiskt arbete nedlagt av varje avdelning. Massor med fakta till oss kommuninnevånare. Rejält trött i både huvud och fötter efter att ha besökt alla ställen. Vad minns jag mest så här efteråt: ljusa trevliga arbetsrum, bra utsikt, fina tavlor på väggarna, ingen personalmatsal-var tar alla människor vägen vid lunchtid?, trevligt bemötande." En annan skrev: "Felaktiga diskussioner och rykten når ej så långt när man är informerad om vad kommunens organ sysslar med."

Nya öppet hus

Under året blir det nya öppet hus på kommunens anläggningar, t.ex biblioteken, skolorna och Sporthallen. Erling Johanssons underbara teckning används alltid vid dessa arrangemang.

INLANDSBANAN LEVER!

Nu rullar tågen på inlandsbanan igen, men den här gången är det inte i SJ regi. Den så många gånger nedläggningshotade banan mellan Mora och Gällivare, har efter en vinter av tystnad, till mångas glädje åter vaknat till liv. John Filipsson, journalist från Malmberget, fick åka med premiärturen med vildmarkståget från Östersund.

Och kanske var det ett uttryck för den glädjen? att man kunde förnimma en doft av den porlande drycken Moët & Chandon kring det första vildmarkståget. Champagnedoften kom från den butelj som kommunikationsministern Mats Odell minuterna innan krossat mot en av vagnarna.

- Ett startskott för den nya inlandsbanan och inlandsbolaget AB, IBAB, som nu svarar för persontrafiken, så han bl a i sitt invigningstal.

Skillnader

Att trafiken nu har återupptagits, är tack vare många inlandspolitikernas och framförallt enskildas agerande för att inlandets livsnerv inte ska skäras av. Men skillnader finns mot tidigare år. Främst, att det nu inte längre är SJ som håller i trafiken. Istället är det ett företag som kallar sig IBAB. Och bakom det finns 14 inlandskommuner utefter Inlandsbanan, eller om man så vill invånarna i respektive kommuner. Förra säsongen var det ungefär 15000 resenärer, som åkte utefter Inlandsbanan. Och naturligtvis hoppas man på minst lika många nu eller helst ännu fler.

Äventyrståg

Kanske är det därför man satsat, som man aldrig tidigare? De resenärer som

Ann-Gerd Musall, kommunalråd från Dorotea, vill gärna starta upp ett samarbete med Gällivare. Inlandet behöver samarbete för att överleva och Inlandsbanan är en livsnerv, sa hon vid vildmarkstågets stopp i Dorotea. Foto: John Filipsson

väljer Inlandsbanan ska under resan få uppleva något annorlunda. Det speciella Vildmarkståget är t ex något av ett äventyrståg. Bara vagnarna är en dröm

för en inbiten tågnostalgiker. Här rör det sig inte om gungande rälsbussar, istället är det gediget 40-tal. Inredningen består av mjukt stoppade fåtöljer i

Musikgrupper spelar i tågen under denna sommar. Kvinnan från Västerbotten livar upp tågresan med riviga låtar om att Inlandsbanan ska överleva. Foto: Kjell E Lundberg.

ädelträramar och på golven centimeter-tjocka mattor. Naturligtvis är allt 1:a klass och här sitter man bekvämare än hemma i TV soffan.

Orient Express

Själva restaurangdelen skulle kunna ägnas ett eget kapitel. Glöm på en gång SJ:s torra plastinslagna mackor, här är det annat som gäller. Det som möter resenären är en miljö, som hämtad från Orient Expressen. Här är borden dukade med tjocka vita linnedukar. Konstfullt arrangerade servetter i samma material och tunga gedigna matbestick. Därtill diskreta servitriser, som likt andeväsen ilar mellan borden för att effektivt matgästernas beställningar. Och naturligtvis har man här fullständiga rättigheter - något annat var väl knappast att vänta. Maten slutligen, den är lika välglad som interiören ger en vink om att den skall vara.

Brutalt uppvaknande

Efter en måltid i den här miljön, är det som gjort för att slappna av i den mjukstoppade fåtöljen igen och kanske slumra till en stund. Men uppvaknandet kan bli brutalt. Om det sker till ljudet av dånande revolverar, som avlossas inne i kupeerna. Är det äventyrståg, så är det och tågöverfall är något som nästan är rutin på den här sträckan. Tågöverfall är därför bara en av de saker man får vara med om under resan. Varje station med självaktning på resan mellan Östersund och Arvidsjaur har sitt eget program. Och det kan vara allt från benspratande Can Can flickor till ett framträdande av någon trubadur.

Annorlunda tågåkande

Direkt långsamt har man aldrig ombord på vildmarkståget, även om mycket av det som passerar utanför kupefönstren verkar bestå av skog eller myrmark. Inlandsbanan är ett annorlunda tågåkande. Här är det ingen som gömmer sig bakom en uppslagen DN, eller ett SvD. Istället umgås passagerarna med varandra och efter någon timme är man bekant med de flesta i sin vagn. Det enda man kan beklaga är att Vildmarkståget inte går ända upp till Gällivare, istället för att stanna i Arvidsjaur.

- Vi hade också gärna sett att det hade kunnat vara så, säger Lars Israelsson, som var med på premiärturen.

- Orsken är att banvallen på vissa håll inte bär det här tunga tåget. Förhoppningsvis ska det bli åtgärdat och då kanske vi får Vildmarkståget till Gällivare.

Mötesplats

Men än så länge får vi nöja oss med sträckan Arvidsjaur Östersund, om vi vill uppleva denna nordliga kopia av den mer kända Orient Expressen. Och här uppe i Gällivare förbereder man sig att ta emot minst lika många inlandsbaneresenärer, som förra säsongen. För nästan samtidigt, som det första vildmarkståget iämnar Östersunds station driver Ulf Rehnberg in en rälsspik i en slipers och förklarar Mötesplats Inlandsbanan invigd.

- Det är meningen att det ska vara en mötesplats eller träffpunkt för alla resenärer på Inlandsbanan, säger Lars Israelsson. Jag tror vi säkert får minst lika många resenärer i år, kanske ändå fler genom att turistnomsen sänks och därigenom blir det billigare att semestra.

- Mötesplats Inlandsbanan är en slags serviceinstitution för alla som kommer till Gällivare. Och naturligtvis för dom som väljer att resa söderut där uppifrån.

Margit Wäppling från Gällivare sitter bekoämt i vildmarkstågets förstaklassvagn. Foto: John Filipsson

Nils G Åsling håller stolt upp Friska Gällivare kassen vid starten av nya Inlandsbanan.

VÄNORTSNYTT

De senaste åren har vänortssamarbetet blommat ut med våra vänorter Kirovsk, Kittilä och Vågan. Föreningar, företag och skolelever besöker varandra och utbyter erfarenheter. Kontakterna utvidgas till att även gälla affärer mellan företag, turistresor och utbyte av kulturprogram. Vi lär av varandra och får förståelse av livet i Ryssland, Finland och Norge. Det är många som är nyfikna på samarbetet så därför öppnar kommunbladets spalten Vänortsnytt.

Friska Gällivare flaggan fanns med i 17 maj firandet. Tåget gick genom den vackra naturen kring Kabelvåg.
Foto: John Filipsson

17 maj och havsfiske i Norge
Den 17 maj besökte tre skolklasser vänorten Vågan. De fick delta i nationaldagsfirandet, pröva havsfiske och besökte skolan i Kabelvåg. Tidningen Lofotposten intervjuade två av eleverna Johnny Ljung och Therese Larsson. - Dette har vært veldig morsomt. Helt annerledes enn vår nasjonaldag, sier de to sjetteklassingene. De legger ikke skjul på at de er en smule missunnelig på nordmenn akkurat på

Den ryska filmen visar och jämför vardagen för en arbetare i Kirovsk och Malmberget.
Foto: Kjell E Lundberg.

17. mai og skulle ønske de hadde nog lignede i Sverige. Johnny, som liker å fiske håper å komme tilbake en dag. Og Therese er fasinert av fjellene og naturen.

De svenska eleverna skrev också en dagbok från resan: "Vi besökte klass 6 i Kabelvågs Barneskola. Skolan var mer än 100 år gammal. Sedan hade vi en basketturnering. Den vann vi överlagset. Efter det åt vi skollunch med norrmännen, det vill säga de norska skolbarnen får ingen skollunch utan de tar med egen matsäck, så det gjorde vi också."

Två veckor senare besökte den norska skolklassen Gällivare. Och denna gång vann norrmännen i basket. Deras besök hade gruvan och samerna som tema. LKAB visade dem gruvan och Johan Pittsa berättade om samerna och renarna i lapplägrets torvkåta.

Massage, konst och bad i Finland

150 kommunanställda besökte Kittilä under en helg i februari. Det blev en rekreativresa som snabbt blev fullteknad. Fritidsföreningen för de kommunanställda ordnade ett program vars röda tråd var motion i olika former. Levi hotells fina anläggning har en förstklassig simhall och en friskvårdsanläggning. Det blev tre aktiva dagar och som final blev det ett besök hos konstnären Särestömiemis ateljé.

Ryskt handelshus och 50 miljoner TV-tittare

Under de två senaste åren har kontakterna utökats med Kirovsk i Ryssland. Företag utbyter affärer med varandra,

insamlingar har genomförts, ungdomar skriver brev och tränar sin engelska, turistresor ordnas.

I maj besökte deras borgmästare Gällivare. Han hade med sig en rysk TV-grupp som skulle spela in en film. Det blev spännande scener från gruvan, Dundret och ungdomens hus. Filmen får TV-premiär i den ryska TV:n för S:t Petersburgsområdet.

En annan idé som nyligen har presenterats är att Kirovsk kommun vill bygga ett ryskt handelshus i Gällivare. Handelshuset skulle bli centrum för företagare, turistresor, ryskt hantverk och med en rysk restaurang. De vill flytta ett ryskt timmerhus från Kirovsk till Gällivare. Idén skall nu undersökas närmare och vi får se om Gällivare blir först i Norrbotten med att ha ett ryskt handelshus.

Kirovsk satsar på sin musikskola och anordnar i mars en musikfestival för ungdomar. Foto Kjell E Lundberg.

Den 3 februari 1993 samlades över 100 personer för att diskutera framtiden för Gällivare. Diskussionerna utgick ifrån två framtidsbilder, två fullt troliga utvecklingsvägar där Gällivare, genom att påverka utvecklingen skapar sig en positiv framtid. Det blev intensiva diskussioner bland deltagarna innan man enhälligt valde den smala, krokiga "småstegsvägen".

Småstegsvägen innebär kortfattat att det finns många små tjänsteföretag och tillverkningsföretag. Kommunens roll är att stimulera till nyföretagande lokalt. Gruvan är viktig men betyder en allt mindre del av sysselsättningen. Nyckelorden är förändring, individuellt, decentralisera samt risktagande.

Deltagarnas egna bilder

Deltagarna på framtidsdagen den 3 februari fick själva redovisa sina egna framtidsbilder. En sammanfattning hur man själv vill ha det redovisades i följande nyckelord/meningar:

Sysselsättningen

- Ett mer differentierat näringsliv
- Vi behöver fler spjutspetsar
- Breddning av näringslivet
- Mångfald
- Nischer: informationsteknik, medinteknik, besöksnäring, tjänsteföretag, tillverkning, gruvnäring, handel
- Ökad sysselsättning trots minskad offentlig sektor

Mötesplats Gällivare, Lappland Ett musikbildspel
Hembygdsområdet, Baltiska hallen, Gällivare
Varje dag kl 19.00 och 21.00 under tiden 18 juni - 13 augusti

Gällivare år 2002

Kommunens roll

- Samverkan över det politiska fältet
- Upprätthålla befolkningsunderlaget
- Frigöra resurser för risktagande
- Backa upp ett levande näringsliv
- Bör utvecklas från myndighetsutövande till en serviceorganisation
- Politikerna ska vara visionärer, ha kunskap och mod att fatta långsiktiga beslut
- Medverka till att stödja ungdomarnas idéer och visioner
- Positiv till företagsamhet och risktagande

Gruvan

- Ökad förädlingsgrad
- Gruvföretagen bör vara delaktiga i samhällsutvecklingen
- Mer forskning och utveckling. Minskat beroende av gruvnäringen
- Mer avknoppningsprojekt
- Vidmakthålla världens modernaste och effektiva gruva
- Starka ägare. Kom ihåg att det är en sinande resurs

Initiativ och nyföretagande

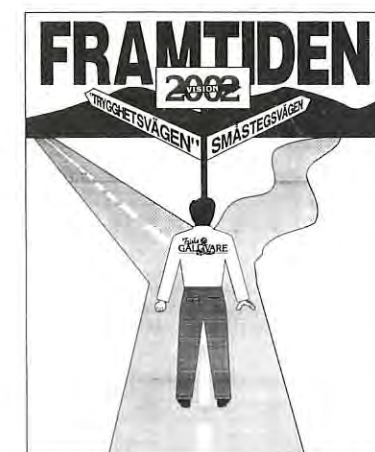
- Död åt jantelagen
- Tillåt att chansa och ta risker
- Det behövs mer nätverksbyggnad både externt och internt
- Utveckla affärskontakterna internationellt
- Utveckla sådant som är unikt
- Profiler utbildningen
- Samarbeta över verksamhetsgränser och revir
- Lokalt riskkapital behövs
- Mer nyföretagande
- Mer placehunting är ett måste

Övrigt

- Glöm inte bort kulturen
- Det behövs ännu mer mediaexponering
- Kommunikationerna bör vidareutvecklas
- Ut och sälj!

Vad händer med förslagen?

Deltagarna lovade att inom sina olika områden verka för att förslagen blir genomförda. Det skall inte bli en pappersprodukt som göms undan i bokhyllan. Kommunbladet lovar att bevaka och upplåta sina spalter till artiklar som visar idéernas verklighet men också nya tankar som växer fram. Du som är utflyttarna! Skriv gärna dina tankar om vilken väg Gällivare skall ta in i framtiden. Adressen är: Kommunbladet Gällivare kommun Lars Israels-son 982 81 Gällivare.

2002

Hembygdsområdet, Baltiska hallen, Gällivare
Varje dag kl 19.00 under tiden 18 juni - 13 augusti
biljetter 10 kr

Hembygdsområdet, Baltiska hallen Gällivare
Varje dag kl 15.00 under tiden 18 juni - 13 augusti

Friska GÄLLIVARE

Sommarbio på Blå Forell

Blå Forell har sommarbio kl 20.00. De är värda berömd för sitt arbete att erbjuda orsborna och turisterna sommarbio. Filmerna blir "Cliff hanger" 9-14 juli, "Laddat vapen 1" 16-21 juli, "Kodnamn Nina" 23-28 juli och finalen blir "Brandbilen som försvann" 30 juli-4 aug. Gösta Ekman visar upp sig som den trivsamma polisen som löser alla kriminalfall.

Bada i Malmbergspoolen och njut av Svanparken

1988 invigdes poolen i Malmberget. Det är många som har njutit av ett svalkande bad. I sommar är poolen öppen 10.00-17.00. Du som inte badar kan gå och njuta av Svanparken och dess fåglar. I cafelokalen finns Ragnar Ödmans väggmålning och Swan Carlssons fontän med stenar från hela världen är andra sevärdheter i Svanparken.

Guldvaskning och poängpoker

7-8 augusti blir det nordiskt mästerskap i guldvaskning. Platsen blir Gällivare camping. Tävlingen är uppdelad i sex klasser; nybörjare, ungdomar, damer, herrar, lag samt veteraner. Under samma helg blir det även mästerskap i poängpoker i kåkstan.

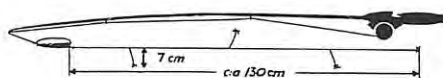
Kvarndag i Vettasjärvi

Lördag den 31 juli blir det kvarndag i Vettasjärvi. Det bjuds på friluftsgudtjänst, kvarnvisning, och trivsamt samvaro. Eldsjälarna i byn har under vintern deltagit i en kurs om knuttimring och nästa kurs blir att lära sig sätta spåntak

Öppet i Tuoddarvillan

Tuoddar är det samiska namnet på Dundret som betyder lågfjäll. I Malmberget finns Tuoddarvillan som drivs

av en grupp konstnärer. De har öppet för visning vardagar kl 12.00-16.00.

Fiskemuseum i Lappeasuando

Fiske är en populär sysselsättning. Nu har sportfiskarna fått en egen mötesplats i Åke Segers fiskemuseum i Lappeasuando. Åke har samlat ihop drag och flugor från seklets början. Hanfiskar lockas av jungfrudraget och honfiskar lockas av spegeldrag, berättar Åke. Men hans samling består även av ABU:s rullar och spön i olika varianter. Spöet som tog rekord laxöringen i Storsjön finns uppsatt på väggen. Alla sportfiskare har nog använt sig av Gällivarekastet och Gällivarekroken. Idén kom från Nils Flodström i Malmberget. Det var en unik uppfinning på 1950-talet som Åke gärna berättar och visar i sitt eget museum.

Komplettera med GÄLLIVAREKROKEN

Gällivare i TV 3

Fredag den 13 augusti kl 21.00 sänds i TV 3 ett program om Gällivare. Det blir ett program som är en del i en kampanj för IKEA. Tävlingar i spännande miljöer, kända artister samt avslöjanden om Gällivarehång är några avsnitt i TV 3.

Musiksöndagar

I sommar besöks Gällivare av en av Sveriges innegrupper Hedningarna. Deras musik är gränslös och är en häxbryd av skandinavisk bluesriff, gammal folkmusik och källarrock. En annan grupp som kommer är Angelin Tytöt. De tre flickorna kommer från Inari i Finland. Musiken är samisk och deras röster präglas av livet i norr. Musiksöndagarna ordnas varje söndag kl 17.00 i Baltiska hallen på hembygdsområdet.

Magic Box

Från fjällräv till frack –
musikaliska trollerier där
allt kan hända!

Thomas Lundkvist,
Tommi Rasmussen
och Fred Lane

Ansvarig utgivare: Ralph Forsberg:
Redaktör: Lars Israelsson
Foto: Lars Sundvall
Produktion: MG Tryck Ab, Gällivare